

31994D0262

L 113/15

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

4.5.1994

SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA
z dne 9. marca 1994
o pravilih in splošnih pogojih, ki urejajo opravljanje funkcije varuha človekovih pravic

(94/262/ESPJ, ES, Euratom)

EVROPSKI PARLAMENT JE

ob upoštevanju Pogodb o ustanovitvi Evropskih skupnosti in zlasti člena 138e(4) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, člena 20d(4) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo ter člena 107d(4) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

ob upoštevanju mnenja Komisije,

ob upoštevanju odobritve Sveta,

ker je treba v skladu z določbami pogodb o ustanovitvi Evropskih skupnosti določiti predpise in splošne pogoje, ki urejajo opravljanje nalog varuha človekovih pravic;

ker je treba določiti pogoje, pod katerimi je možno nasloviti pritožbo na varuha človekovih pravic, ter odnos med opravljanjem nalog varuha človekovih pravic in sodnimi ali upravnimi postopki;

ker mora imeti varuh človekovih pravic, ki lahko deluje tudi na lastno pobudo, dostop do vseh sredstev, potrebnih za opravljanje svojih nalog; ker so zato institucije in organi Skupnosti dolžni varuhu človekovih pravic na njegovo zahtevo posredovati vse informacije, ki jih od njih zahteva, razen če obstajajo utemeljeni razlogi za tajnost in brez poseganja v dolžnost varuha človekovih pravic, da takih informacij ne razkrije; ker so organi držav članic dolžni varuhu človekovih pravic posredovati vse potrebne informacije, razen kadar za te informacije veljajo pravila ali

predpisi o tajnosti ali določbe, ki preprečujejo njihovo posredovanje; ker varuh človekovih pravic, kadar meni, da zahtevane pomoči ne bo dobil, to sporoči Evropskemu parlamentu, ki ustrezno ukrepa;

ker je treba določiti postopke za primere, kadar se v preiskavah varuha človekovih pravic odkrijejo nepravilnosti; ker je treba poskrbeti tudi za predložitev obširnega poročila varuha človekovih pravic Evropskemu parlamentu ob koncu vsakega letnega zasedanja;

ker so varuh človekovih pravic in njegovo osebje dolžni zaupno obravnavati vsako informacijo, ki so jo pridobili pri opravljanju svojih nalog; ker je varuh človekovih pravic vseeno dolžan pristojne organe seznaniti z dejstvi, ki se po njegovem mnenju nanašajo na kazensko pravo in ki jih je opazil med svojimi preiskavami;

ker je treba v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo poskrbeti za možnost sodelovanja med varuhom človekovih pravic in istovrstnimi organi v nekaterih državah članicah;

ker mora Evropski parlament imenovati varuha človekovih pravic na začetku svojega mandata in za celotno trajanje mandata, pri čemer ga izbere med osebami, ki so državljani Unije in imajo vsa potrebna zagotovila glede neodvisnosti in usposobljenosti;

ker je treba določiti pogoje za prenehanje funkcije varuha človekovih pravic;

ker mora varuh človekovih pravic svoje naloge opravljati popolnoma neodvisno in slovesno zapriseči pred Sodiščem Evropskih skupnosti, da bo po nastopu svoje funkcije tako ravnal; ker je treba določiti dejavnosti, ki niso združljive z nalogami varuha človekovih pravic, ter plačilo, pravice in imuniteto varuha človekovih pravic;

ker je treba sprejeti predpise v zvezi z uradniki in uslužbenci sekretariata varuha človekovih pravic, ki mu bodo pomagali, ter njegovim proračunom; ker mora biti sedež varuha človekovih pravic sedež Evropskega parlamenta;

ker mora varuh človekovih pravic sprejeti izvedbene določbe za ta sklep; ker je treba predpisati tudi nekatere prehodne določbe za prvega varuha človekovih pravic, ki je imenovan po začetku veljavnosti Pogodbe o Evropski uniji,

SKLENIL:

Člen 1

1. Predpisi in splošni pogoji, ki urejajo opravljanje nalog varuha človekovih pravic, se v skladu s členom 138e(4) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, členom 20d(4) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo ter členom 107d(4) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo določijo s tem sklepom.

2. Varuh človekovih pravic opravlja svoje naloge v skladu s pooblastili, ki jih institucijam in organom Skupnosti podeljujejo Pogodbe.

3. Varuh človekovih pravic ne sme posredovati v primerih pred sodišči ali postavljeni pod vprašaj pravilnost odločitev sodišč.

Člen 2

1. Varuh človekovih pravic v okviru navedenih Pogodb in v njih določenih pogojev pomaga pri odkrivanju nepravilnosti v dejavnostih institucij in organov Skupnosti, z izjemo Sodišča Evropskih skupnosti in Sodišča prve stopnje, ki delujeta v svoji pravosodni funkciji, ter daje priporočila, da bi tako ravnanje prenehalo. Dejanja drugih organov ali oseb ne morejo biti predmet pritožbe pri varuhu človekovih pravic.

2. Vsak državljan Unije ali vsaka fizična ali pravna oseba, ki prebiva ali ima registriran sedež v eni izmed držav članic Unije, lahko na varuha človekovih pravic bodisi neposredno bodisi prek poslanca Evropskega parlamenta naslovi pritožbo glede

nepravilnosti v dejanjih institucij in organov Skupnosti, z izjemo Sodišča Evropskih skupnosti in Sodišča prve stopnje, ki delujeta v svoji pravosodni funkciji. Varuh človekovih pravic obvesti to institucijo ali organ takoj po prejemu pritožbe.

3. V pritožbi morata biti razvidna pritožnik in predmet pritožbe; pritožnik lahko zahteva, da njegova pritožba ostane zaupna.

4. Pritožba je mogoča v roku dveh let od dne, ko se je pritožnik seznanil z dejstvi, na katerih pritožba temelji, pred tem pa je moral že uporabiti ustrezna pravna sredstva pri pristojnih institucijah in organih.

5. Varuh človekovih pravic lahko pritožniku svetuje, da pritožbo naslovi na drug organ.

6. Pritožbe, posredovane varuhu človekovih pravic, ne vplivajo na roke za pritožbe v upravnih ali sodnih postopkih.

7. Kadar mora varuh človekovih pravic zaradi tekočih ali zaključenih sodnih postopkov v zvezi z dejstvi, ki so mu bila predložena, pritožbo razglasiti za nedopustno ali prenehati njeno obravnavo, se ugotovitve preiskav, ki jih je do takrat izvedel, dokončno arhivirajo.

8. Pritožba v zvezi z delovnimi razmerji med institucijami in organi Skupnosti ter njihovimi uradniki ali drugimi uslužbenci se sme poslati varuhu človekovih pravic samo v primeru, da je zadevna oseba izkoristila že vse možnosti za vložitev vlog in pritožb, zlasti postopke iz člena 90(1) in (2) Kadrovskih predpisov, ter če je rok za odgovore organa, na katerega so bile pritožbe naslovljene, že potekel.

9. Varuh človekovih pravic čimprej obvesti pritožnika o ukrepih, ki jih je sprejel v zvezi z njegovo pritožbo.

Člen 3

1. Varuh človekovih pravic na lastno pobudo ali po prejemu pritožbe izvede vse preiskave, ki se mu zdijo utemeljene, da bi pojasnil vse domnevne nepravilnosti v dejavnostih institucij in organov Skupnosti. O svojih ukrepih obvesti pristojno institucijo ali organ, ki mu lahko predloži vse koristne pripombe.

2. Institucije in organi Skupnosti morajo varuhu človekovih pravic posredovati vse informacije, ki jih od njih zahteva, in mu omogočiti dostop do zadevnih spisov. To lahko zavrnejo le na podlagi utemeljenih razlogov tajnosti.

Dostop do dokumentov, ki izhajajo iz države članice in so z zakonom ali predpisom opredeljeni za tajne, smejo dovoliti le, če je država članica v to predhodno privolila.

Dostop do drugih dokumentov, ki izhajajo iz države članice, dovolijo po tem, ko so zadevno državo članico s tem seznanili. V obeh primerih in v skladu s členom 4 varuh človekovih pravic ne sme širiti vsebine takih dokumentov.

Uradniki in drugi uslužbenci institucij in organov Skupnosti morajo na zahtevo varuha človekovih pravic pričati; govorijo v imenu svojih uradov in v skladu z njihovimi navodili ter jih še naprej zavezuje dolžnost poslovne tajnosti.

3. Organi držav članic morajo varuhu človekovih pravic na njegovo zahtevo prek stalnih predstavništev držav članic v Evropskih skupnostih posredovati vse informacije, ki bi lahko koristile pri pojasnitvi primerov nepravilnosti v institucijah ali organih Skupnosti, razen če za omenjene informacije veljajo zakoni ali predpisi o tajnosti ali določbe, ki preprečujejo njihovo posredovanje. Ne glede na to lahko v slednjem primeru zadevna država članica dovoli varuhu človekovih pravic, da take informacije dobi pod pogojem, če se zaveže, da jih ne bo širil.

4. Če varuh človekovih pravic meni, da zahtevane pomoči ne bo dobil, to sporoči Evropskemu parlamentu, ki ustrezno ukrepa.

5. Če je mogoče, varuh človekovih pravic skupaj z vpleteno institucijo ali organom poišče rešitev za odpravo nepravilnosti in ugoditev pritožbi.

6. Če varuh človekovih pravic ugotovi nepravilnost, to sporoči pristojni instituciji ali organu in po potrebi predlaga osnutek priporočil. Tako obveščena institucija ali organ v roku treh mesecev pošlje varuhu človekovih pravic podrobno mnenje.

7. Nato varuh človekovih pravic pošlje poročilo Evropskemu parlamentu in pristojni instituciji ali organu. V svojem poročilu lahko da priporočila. Pritožnika obvesti o izidih svojih preiskav, o mnenju pristojne institucije ali organa ter o morebitnih priporočilih varuha človekovih pravic.

8. Na koncu vsakega letnega zasedanja varuh človekovih pravic predloži Evropskemu parlamentu poročilo o izidih svojih preiskav.

Člen 4

1. Varuh človekovih pravic in njegovo osebje, za katerega se uporabljajo člen 214 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, člen 47(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo ter člen 194 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti

za atomsko energijo, ne smejo širiti informacij ali dokumentov, ki so jih pridobili med preiskavami. Prav tako morajo brez poseganja v odstavek 2 zaupno obravnavati vse informacije, ki bi lahko škodile pritožniku ali drugim vpletenim osebam.

2. Če se varuh človekovih pravic med preiskavami seznanj z dejstvi, ki se po njegovem mnenju nanašajo na kazensko pravo, prek stalnih predstavništev držav članic v Evropskih skupnostih takoj obvesti pristojne nacionalne organe in po potrebi tudi institucijo Skupnosti, pod katero zadevni uradnik ali uslužbenec spada in ki lahko uporabi drugi odstavek člena 18 protokola o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti. Varuh človekovih pravic lahko pristojno institucijo ali organ Skupnosti obvesti o dejstvih, ki z vidika discipline vnašajo dvom v obnašanje katerega od njihovih uslužbencev.

Člen 5

Varuh človekovih pravic lahko, če to prispeva k učinkovitejšim raziskavam ter boljši zaščiti pravic in interesov oseb, ki se pri njem pritožijo, sodeluje z istovrstnimi organi v posameznih državah članicah, in sicer pod pogojem, da ravna skladno z veljavno nacionalno zakonodajo. Varuh človekovih pravic pri tem ne sme zahtevati dokumentov, do katerih na podlagi člena 3 sicer nima dostopa.

Člen 6

1. Varuha človekovih pravic imenuje Evropski parlament po vsakih volitvah v Evropski parlament in za celotno trajanje svojega mandata. Varuh človekovih pravic je lahko ponovno imenovan.

2. Evropski parlament izbere varuha človekovih pravic med osebami, ki so državljani Unije, imajo polne državljanske in politične pravice in vsa potrebna zagotovila neodvisnosti ter izpolnjujejo pogoje za izvajanje najvišje sodniške funkcije v svoji državi ali imajo priznano znanje in izkušnje za opravljanje nalog varuha človekovih pravic.

Člen 7

1. Varuh človekovih pravic preneha opravljati svoje naloge ob koncu svojega mandata, z odstopom ali razrešitvijo.

2. Razen v primeru razrešitve ostane varuh človekovih pravic na svojem položaju do imenovanja njegovega naslednika.

3. V primeru predčasnega prenehanja funkcije se naslednik za preostanek mandatnega obdobja imenuje v roku treh mesecev od sprostitve funkcije.

Člen 8

Varuha človekovih pravic, ki ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje svojih dolžnosti ali je zagrešil hujšo kršitev, lahko Sodišče Evropskih skupnosti na zahtevo Evropskega parlamenta razreši.

Člen 9

1. Varuh človekovih pravic opravlja svoje naloge popolnoma neodvisno ter v splošnem interesu Skupnosti in državljanov Unije. Med opravljanjem svojih nalog ne sme zahtevati ali sprejemati nikakršnih navodil vlad ali drugih organov. Vzdrži se vsakega dejanja, ki je nezdržljivo z opravljanjem njegovih nalog.

2. Varuh človekovih pravic se pri prevzemu svojih nalog pred Sodiščem Evropskih skupnosti slovesno zaveže, da bo svoje naloge opravljal popolnoma neodvisno in nepristransko ter da bo med svojim mandatom in po njem spoštoval iz njega izhajajoče obveznosti, zlasti dolžnost, da bo po izteku mandata pri sprejemanju nekaterih imenovanj ali ugodnosti ravnal pošteno in diskretno.

Člen 10

1. Varuh človekovih pravic med trajanjem mandata ne sme opravljati političnih ali upravnih nalog ali druge plačane ali neplačane zaposlitve.

2. Varuh človekovih pravic ima glede plačila, nadomestil in pokojnine enak položaj kakor sodnik Sodišča Evropskih skupnosti.

3. Členi od 12 do 15 in člen 18 Protokola o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti se uporabljajo za varuha človekovih pravic ter uradnike in uslužbence njegovega sekretariata.

Člen 11

1. Varuhu človekovih pravic pomaga sekretariat, čigar glavnega odgovornega imenuje varuh.

2. Za uradnike in uslužbence sekretariata varuha človekovih pravic veljajo pravila in predpisi, ki se uporabljajo za uradnike in druge uslužbence Evropskih skupnosti. Njihovo število se vsako leto določi v okviru proračunskega postopka ⁽¹⁾.

3. Uradniki Evropskih skupnosti in držav članic, imenovani v sekretariat varuha človekovih pravic, so v službenem interesu pre-

meščeni in jim je zajamčena avtomatična ponovna zaposlitev v njihovi prvotni instituciji.

4. V zadevah svojega osebja ima varuh človekovih pravic enak položaj kakor institucije v smislu člena 1 Kadrovskih predpisov za uradnike Evropskih skupnosti.

Člen 12

Proračun varuha človekovih pravic je priložen oddelku I (Parlament) splošnega proračuna Evropskih skupnosti.

Člen 13

Sedež varuha človekovih pravic je sedež Evropskega parlamenta ⁽²⁾.

Člen 14

Varuh človekovih pravic sprejme določbe za izvajanje tega sklepa.

Člen 15

Prvi varuh človekovih pravic, imenovan po začetku veljavnosti Pogodbe o Evropski uniji, je imenovan za preostanek parlamentarnega mandata.

Člen 16

Evropski parlament v proračunu predvidi osebje in materialna sredstva, ki prvemu varuhu človekovih pravic omogočajo začetek izvajanja nalog čim prej po imenovanju.

Člen 17

Ta sklep se objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*. Veljati začne na dan objave.

V Strasbourgu, 9. marca 1994

Za Evropski parlament

Predsednik

Egon KLEPSCH

⁽¹⁾ V skupni izjavi teh treh institucij bodo opredeljena vodilna načela glede števila zaposlenih v uradu varuha človekovih pravic in statusa začasno in pogodbeno zaposlenih oseb, ki opravljajo poizvedbe.

⁽²⁾ Glej sklep, sprejet s skupnim soglasjem predstavnikov vlad držav članic o sedežih institucij in nekaterih organov in oddelkov Evropskih skupnosti (UL C 341, 23.12.1992, str. 1).